

PWYLLGOR CRAFFU DYSGU A DIWYLLIANT

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 20 Ebrill, 2023.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd R.R. Thomas (Cadeirydd); Cynghorydd H.M. Payne (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr W. Gilligan, E.J. Goodjohn, W.A. Hennessy, N.P. Hodges, J. Lynch-Wilson, N. Marshallsea a E. Penn.

Aelodau cyfetholedig:

G. Van der Burgt (Rhiant-lywodraethwr – Sector Uwchradd), R. Morteo (Yr Eglwys yng Nghymru), Dr. M. Price (Yr Eglwys Gatholig) ac R. Goodjohn (Fforwm Ieuenctid y Fro).

Hefyd yn bresennol: : Cynghorwyr R.M. Birch (Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg), C.P. Franks a E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd A. Asbrey a L. Barrowclough (Rhiant-lywodraethwr – Sector Cynradd).

COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Mawrth, 2023 fel cofnod cywir.

DATGANIADAU BUDDIANT –

Derbyniwyd y rhain oddi wrth y Cynghorydd H.M. Payne (Is-Gadeirydd), a oedd hefyd yn Is-Gadeirydd Ieuenctid y Fro, ac felly â diddordeb yn Eitem 4 ar yr Agenda – Cynrychiolaeth Ieuenctid ar y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant, ac wedi hynny gadawodd y cyfarfod cyn dechrau'r eitem hon.

Cynghorydd E.J. Datganodd Goodjohn hefyd fuddiant personol yn Eitem 4 ar yr Agenda – Cynrychiolaeth Ieuenctid ar y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant, gan fod ei Mab yn aelod o Fforwm Ieuenctid y Fro, fodd bynnag nid oedd hyn yn rhagfarnu, ac felly arhosodd yn y cyfarfod.

CYNRYCHIOLAETH IEUENCTID AR Y PWYLLGOR CRAFFU DYSGU A DIWYLLIANT (CDS) –

Cafodd yr adroddiad ei gyflwyno gan y Pennaeth Safonau a Chyflwyno a'r Uwch Reolwr Ieuenctid ar gyfer Darpariaeth Gyffredinol. Pwrpas yr adroddiad oedd ystyried cynrychiolaeth ieuenctid ar y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant

Roedd y Cabinet wedi ystyried adroddiad ar yr Adolygiad o Strwythurau Cabinet a Chyfranogiad Ieuenctid ar 11 Hydref, 2021 a chytunodd i newid Cyfansoddiad presennol y Cabinet Ieuenctid i ddileu'r gofyniad i bobl ifanc fod yn aelodau o Fforwm Ieuenctid y Fro (FfIF) i'w galluogi i gael eu hethol i'r Cabinet Ieuenctid.

Cytunodd y Cabinet hefyd i'r cynnig i ddatblygu Fforwm Llais Mawr y Fro oedd bellach wedi dechrau cwrdd yn rheolaidd a byddai'n dymuno i'r grŵp newydd hwn gael ei alw'n Gyngor Ieuenctid y Fro.

Ni wnaeth adroddiad y Cabinet ym mis Hydref 2021 egluro disgwyliadau'n ddigonol o ran cynrychiolaeth barhaus Ieuenctid ar y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant. Roedd aelodaeth bresennol y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant yn cynnwys dau gynrychiolydd o Fforwm Ieuenctid y Fro fel arsylwyr heb bleidlais.

Cynigiwyd bod Cyngor Ieuenctid y Fro yn troi'n llwybr unigol i bobl ifanc eistedd ar y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant.

Wedi i'r adroddiad gael ei gyflwyno, gwahoddwyd Aelodau'r Pwyllgor i siarad. Dywedodd y Cynghorydd Marshallsea, gan fod pobl ifanc eisoes yn cymryd rhan weithredol yn y Pwyllgor, y byddai'n anffodus colli eu mewnbwn ac felly cynigiodd fod cynrychiolwyr Fforwm Ieuenctid y Fro a Chyngor Ieuenctid y Fro yn cael eu cynnwys yn aelodaeth y Pwyllgor yn barhaol.

Mewn ymateb i sylwadau ac ymholiadau'r Pwyllgor, darparodd y Swyddogion y wybodaeth ganlynol:

- Roedd aelodau Fforwm Ieuenctid y Fro hefyd yn gallu bod yn aelodau o Gyngor Ieuenctid y Fro.
- Tra bo Cyngor Ieuenctid y Fro yn sefydliad Cyngor Bro Morgannwg oedd yn cael ei redeg gan y Gwasanaeth Ieuenctid, doedd Fforwm Ieuenctid y Fro ddim.
- Y nod oedd ymgysylltu â chymaint o grwpiau Ieuenctid â phosibl, a siarad ag amrywiaeth o sefydliadau a grwpiau diddordeb arbennig er mwyn annog cymaint o bobl ifanc â phosibl i gymryd rhan.
- Yr hyn oedd yn allweddol i argymhellion yr adroddiad oedd yr hyn y cytunwyd arno yn adroddiad 2021 i'r Cabinet.

- Y bwriad oedd mai Cyngor Ieuenctid y Fro fyddai'r cyfrwng i gynrychiolaeth ar y Pwyllgor Craffu o 2024 ymlaen gyda Chyngor Ieuenctid y Fro a Fforwm Ieuenctid y Fro yn cael eu cynrychioli yn y cyfamser.
- Gallai parhau i gael dau gynrychiolydd arsylwi heb bleidlais o bob sefydliad Ieuenctid achosi pryder ymhlith grwpiau eraill oedd eisiau cymryd rhan.
- Y gobaith oedd y byddai aelodau Fforwm Ieuenctid y Fro yn dal i gael eu cynrychioli ar y Pwyllgor, pe byddent hefyd yn aelodau o Gyngor Ieuenctid y Fro.
- Roedd Cyngor Ieuenctid y Fro ar agor i bob person ifanc oedd eisiau cymryd rhan.
- Ar hyn o bryd roedd 15-16 o aelodau gweithredol o Gyngor Ieuenctid y Fro.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Dysgu a Sgiliau hefyd nad oedd Cyngor Ieuenctid y Fro yn grŵp newydd, a bod disgwyl i Gynghorau sefydlu grwpiau o'r math yma. Roedd Cyngor Ieuenctid y Fro wedi bod yn ei le ers nifer o flynyddoedd ac roedd adroddiad Cabinet 2021 wedi ceisio egluro trefniadau ar gyfer y grŵp.

Dywedodd Aelodau'r Pwyllgor ei bod yn bwysig clywed gan amrywiaeth o leisiau Ieuenctid, a chynyddu brwdfrydedd, rhan a chyfranogiad Ieuenctid yn y Pwyllgor, ac roedd hyn yn cynnwys lleisiau annibynnol y rhai nad ydynt efallai am ymuno â Chyngor Ieuenctid y Fro.

Heb unrhyw ymholiadau na sylwadau pellach, mae'r Pwyllgor wedi gwneud y canlynol:

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI'r adroddiad.

(2) B O D y Pwyllgor Craffu yn argymhell i'r Cyngor Llawn bod Aelodaeth y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant yn cael ei diwygio i gynnwys dwy sedd heb bleidlais i gael eu dyrannu i gynrychiolwyr o bob un o'r sefydliadau canlynol o Flwyddyn Ddinesig 2023/24 ac ymlaen:

- Fforwm Ieuenctid y Fro; a
- Chyngor Ieuenctid y Fro

(3) YN DILYN cymeradwyo Argymhelliad (2) uchod gan y Cyngor Llawn i Aelodaeth y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant, bod Cyfansoddiad y Cyngor yn cael ei ddiwygio yn unol â hynny.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Gan ystyried yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod, cefnogi'r gwaith o gyflawni adroddiad Cabinet 'Adolygiad o'r Cabinet Ieuenctid' a gymeradwywyd gan y Cabinet ym mis Hydref 2021.

(2&3) Gofyn am gymeradwyaeth y Cyngor.